

PREVENT

INTEGRALE WIJKGERICHTE PREVENTIE

Consortiumbijeenkomst

11 oktober 2022

VERWELZIJNING VAN ZORG (EN VERZORGING VAN WELZIJN)

Lex Veldboer

11 oktober 2022

PREVENT

CREATING TOMORROW

VERWELZIJNING VAN ZORG

“Social and Community Networks are just as important as Individual Lifestyle and Living and Working Conditions” (Dahlgren & Whitehead, 2021)

“Community belonging is ‘het’ werkzame mechanisme bij Welzijn op Recept” (Wakefield et al, 2022)

“Accentverschuiving naar functioneren en meedoen” (KIA Gezondheid en Zorg)

UITINGSVORMEN

1. Doorverwijzen naar welzijn

Welzijn op recept; Doorverwijzen naar wijkteam

2. Verbreden takenpakket met welzijn

Huisartsen, GGZ en public health professionals werken aan welzijn

3. Samenwerken met welzijn

Lang Leef Flats. Welzijn/ Zorg/ Wonen

VERZORGING VAN WELZIJN: NAAST INTRINSIEKE TAKEN, OOK STEEDS MEER PREVENTIETAKEN

Makelaar tussen zorg en moeilijk bereikbare burgers (recentelijk bij Covid-epidemie)

Linkwork bij Welzijn op Recept

Samenwerken met Zorg

Vroegsignalering door Wijkteam/ Schuldhulpverlening/ Buurthuis/ Opbouwwerk/
Jongerenwerk etc

Instrumentalisering?

HISTORIE: VERWELZIJNING VAN CORPORATIES (PENDELBEWEGINGEN)

1997-2011: Verbreiding takenpakket
(‘Ingebouwd Welzijn’)

2011-2019: Versmalling takenpakket tot
Wonen

2019 - heden: Samenwerking:
Wonen/Welzijn/ Zorg: Begeleiding
kwetsbare bewoners

HOGE VERWACHTINGEN SAMENWERKING ZORG EN WELZIJN IN WIJK

Idee: 'Wijkpartijen met nabije kennis werken nauw samen bij versterken community netwerken/ sociale basis' (bottom up/fieldlabs)

Beperkte extra nabijheidsbudgetten
(dreigende verschraling)

Spraakverwarring
(over processen en inhoud)

PREVENT Consortiumbijeenkomst
11 oktober 2022

Sanne Niemer – senior adviseur / projectleider bij Pharos

Begrip van de complexe leefwereld en de rol van stress

Cruciaal voor domeinoverstijgende samenwerking

Even voorstellen

Drs. Sanne Niemer

Gezondheidswetenschappen

Senior adviseur – projectleider

Armoede, schulden en gezondheid, beperkte gezondheidsvaardigheden en laaggeletterdheid, persoonsgerichte zorg, begrijpelijke informatie en communicatie

Laagopgeleid? 5 jaar eerder dood, 15 jaar eerder ziek

LEVENSV ERWACHTING

Mensen met een **laag inkomen**
en **lage opleiding** leven

15 jaar

minder lang
in goede gezondheid

Lage opleiding

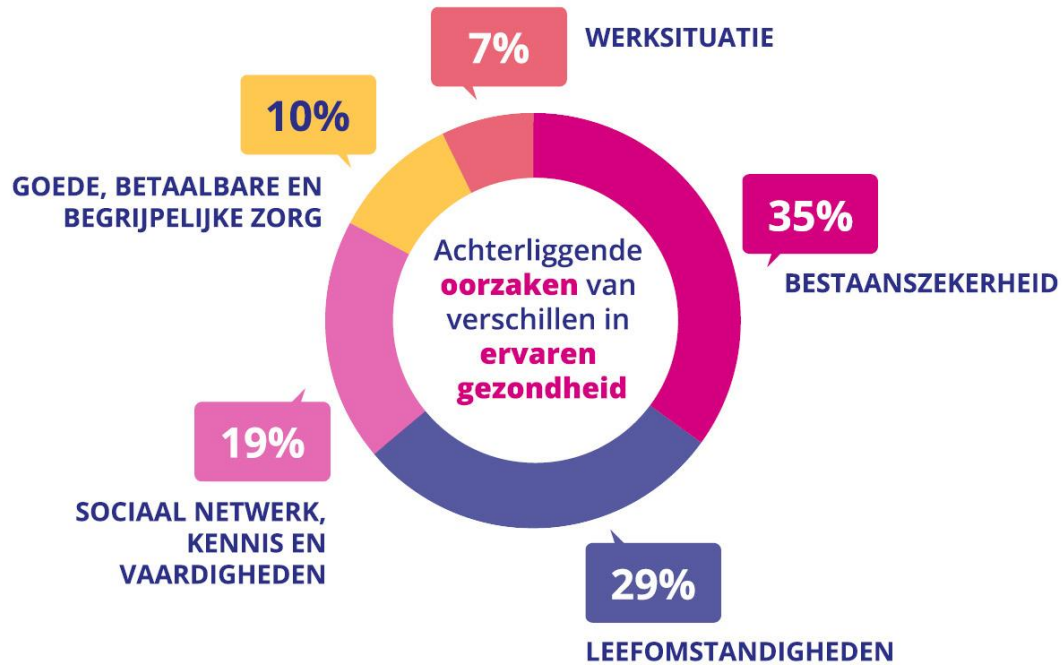
mannen met
een lage opleiding
leven ±

5,8 jaar
korter

vrouwen met een lage
opleiding
leven ±

4,3 jaar

Health Equity in All Policies

Gelijkheid

is niet hetzelfde als

Gelijke kansen

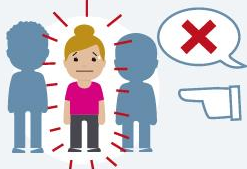
**Minder kans op een goede gezondheid:
het gaat het om mensen
met **complexe problemen**
op **meerdere leefgebieden****

Wat geeft mensen chronische stress?

Geldzorgen

Discriminatie

Slechte woning

Overlast in de buurt

Werkloosheid

Ingewikkelde post

Weg niet kunnen vinden

Afspraak bij de dokter

Ruzie maken

LEVENSGEBEURTENISSEN

verlies dierbare

echtscheiding

verhuizing

migratie

Gevolgen van chronische stress

Fysiek

Hart- en
vaatziekten

Diabetes

Obesitas

Vroegtijdige
veroudering
(DNA verandert)

Verminderde
vruchtbaarheid

Afweersysteem
vermindert

Cognitief

Concentratie
problemen

Minder goed
geheugen

Impulsief
gedrag

Moeite met plannen
en organiseren

Moeite met emoties
reguleren

Mentaal

VERSLAVING

DEPRESSIE

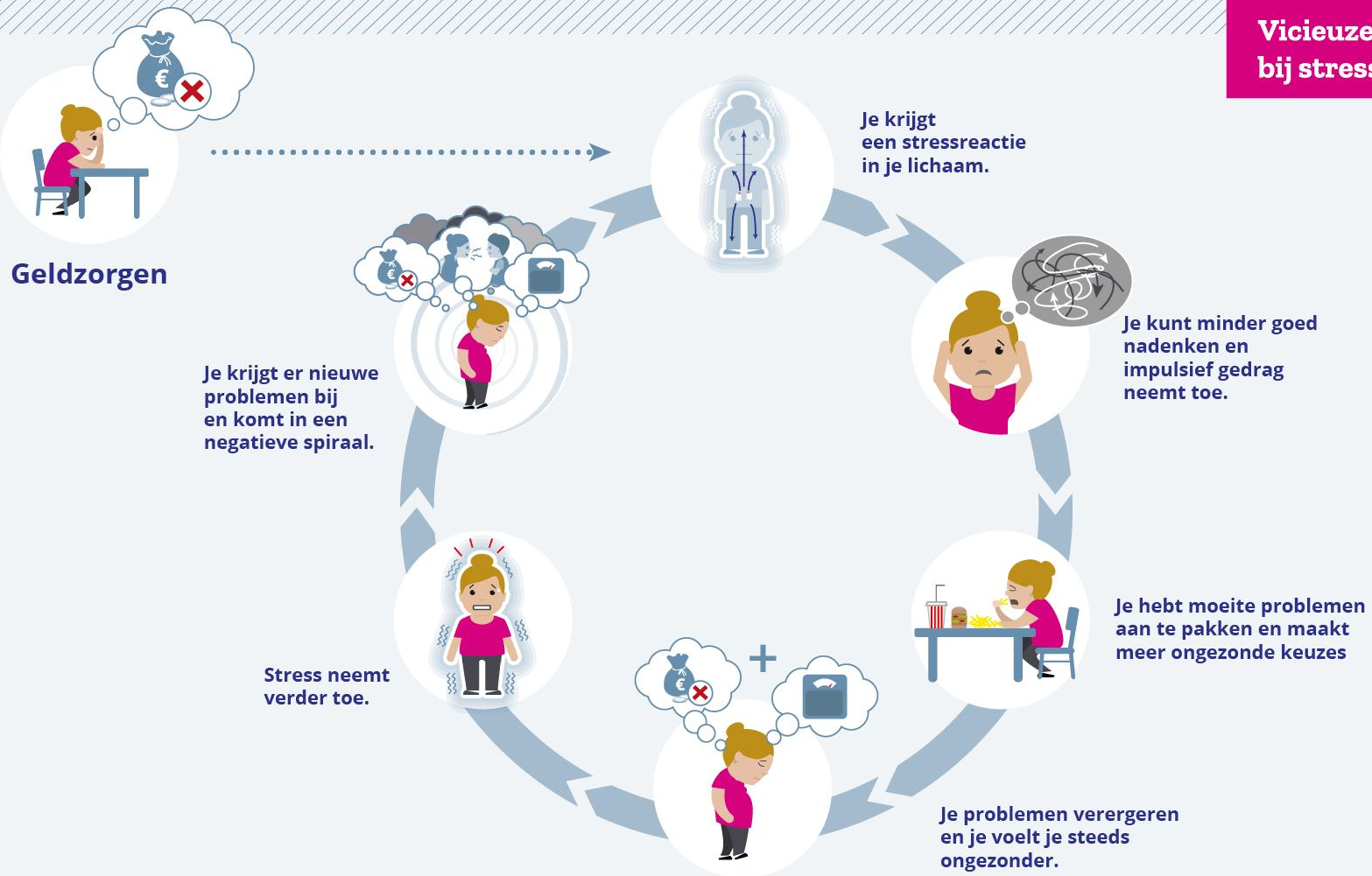

ANGST

ALZHEIMER

Vicieuze cirkel bij stress

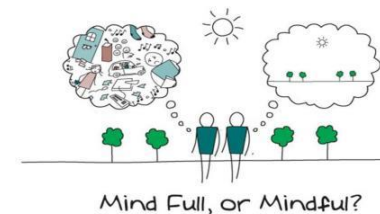

PHAROS

Wat kun je doen? Hoe voorkom je extra stress?

8 handvatten voor professionals in praktijk en beleid

1. Herken de signalen van chronische stress
2. Maak mensen bewust van wat stress met je doet
3. Werk persoonsgericht en empathisch
4. Spreek en schrijf in begrijpelijke taal
5. Versterk vaardigheden en geloof in eigen kunnen
6. Help mensen op weg om zelf iets te doen aan stressverlichting
7. Versterk de sociaal emotionele ontwikkeling en de veerkracht van kinderen en jongeren
8. Draag bij aan een stress verlichtende omgeving bij instanties en in de wijk

3. Werk persoonsgericht en empathisch

- Maak echt contact
- Verdiep je in de leefwereld
- Neem de tijd
- Benut empathische gespreksvoering: dit draagt bij aan vermindering van angst, stress en pijn bij patiënten

- Vertrouwensrelatie versterkt
- Wederzijds begrip neemt toe

Ik werd gezien als een probleem. Je bent dan alleen het probleem, en niet een mens.

4. Spreek en schrijf begrijpelijke taal

- Taal doet beroep op cognitieve functies, voorkom extra stress door onduidelijke of ingewikkelde taal

Ik heb vorige week een brief van het UWV gekregen. Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik moet komen. Dat geeft mij veel stress. Ik ben nu al erg zenuwachtig tot het moment dat ik de afspraak heb. Het zou mij helpen als in de brief duidelijk staat wat de bedoeling is van de afspraak.

5. Versterk vaardigheden en geloof in eigen kunnen

- Stress vermindert zelfredzaamheid en zelfvertrouwen, mensen voelen geen controle meer
- Succes ervaringen laten opdoen (kleine, haalbare doelen)
- Positieve bekrachtiging: vooral benadrukken wat goed gaat
- Sociale steun/contacten stimuleren

>>> elementen uit de Mobility Mentoring aanpak

Samenwerken met sleutelpersonen

- Zelf gevlucht
- Nederlandse taal (B1 niveau) en moedertaal
- Affiniteit met gezondheid/zorg
- Een netwerk binnen de eigen groep
- Legt makkelijk contact met de doelgroep
- Pro-actief
- Verbinder

Samenwerken met sleutelpersonen in de gemeente

Handreiking voor gemeenten op basis van de ervaringen uit gemeente Haarlem.

Conclusie

- De problemen zijn verweven: fysiek, sociaal, maatschappelijk, mentaal... stress speelt daarin een belangrijke rol en komt alle spreekkamers binnen
- Het stress verhaal kan als gemeenschappelijke taal of uitleg helpen in de samenwerking tussen medisch en sociaal domein

Welke vragen heb je nog?
Lees verder op www.pharos.nl

**Dank voor uw
aandacht**

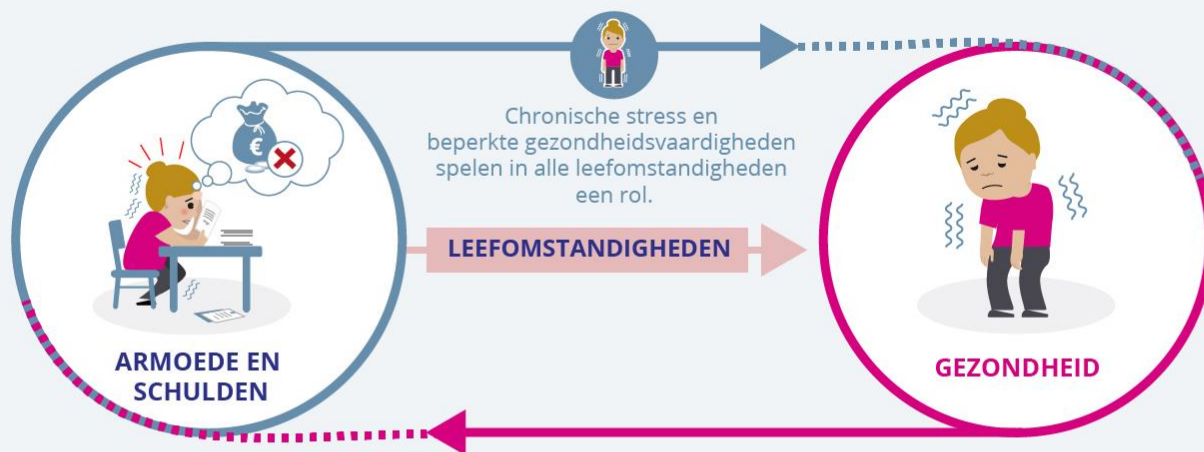

s.niemer@pharos.nl

@PharosKennis

Samenhang armoede, schulden en gezondheid

FYSIEKE EN PSYCHISCHE GEZONDHEID

- Chronische ziekten
- (ernstig) overgewicht
- Eenzaamheid
- Depressie en angst
- Slaapproblemen
- Gevoel van machteloosheid
- Weinig geloof in eigen kunnen

LEEFOMSTANDIGHEDEN

Ongezonde leefstijl

Sociale netwerk wordt kleiner

Ongezonde leefomgeving

Minder goede toegang tot preventie en zorg

Ongezonde arbeidsomstandigheden

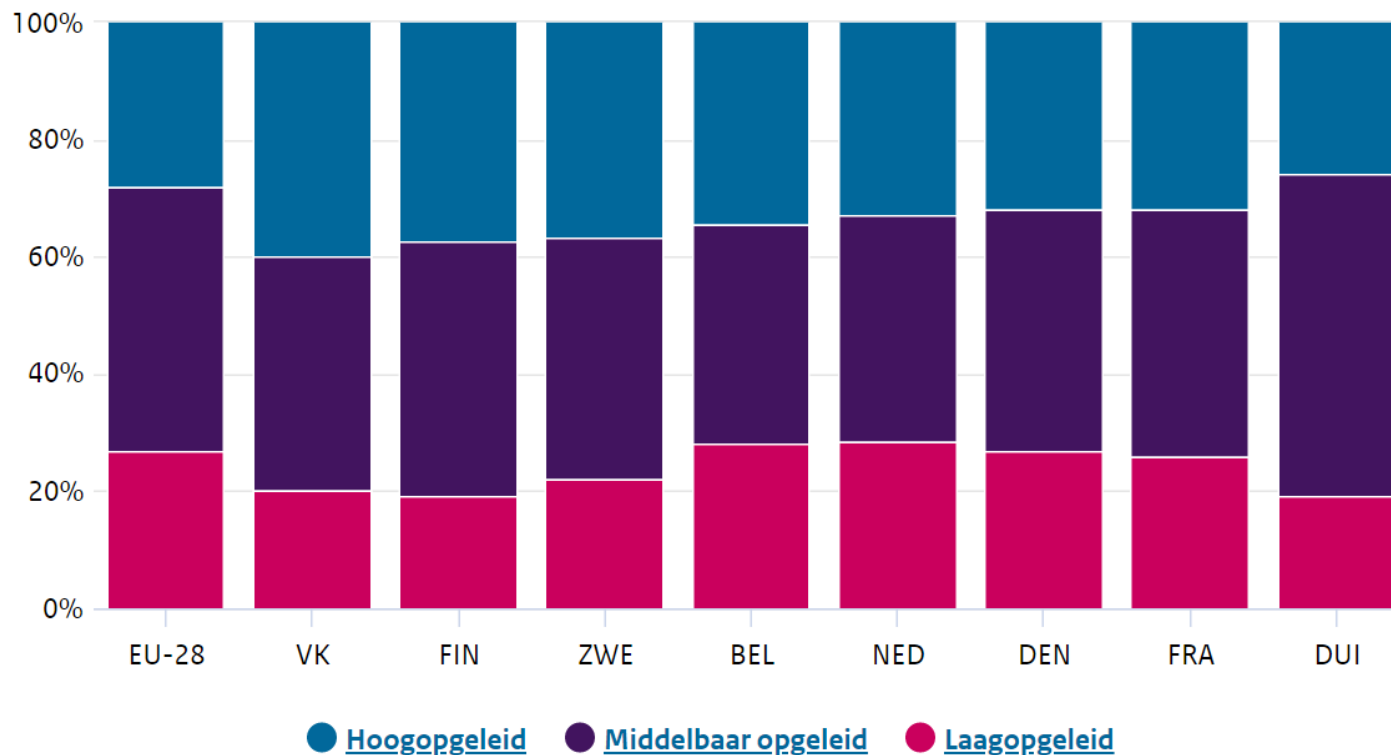

Minder kans op gezond opgroeien

Infographic 2021, Pharos © PHAROS

Onderwijsniveau internationaal vergeleken: 15- tot 75-jarigen (2019)

In procenten

PREVENT

INTEGRALE WIJKGERICHTE PREVENTIE

Rosanne Oomkens
11 oktober 2022

Schulden, welzijn & gezondheid: samen werken aan bestaanszekerheid

Bestaansonzekerheid

- Koopkrachtpakket geeft vooral huishoudens met de laagste inkomens tijdelijk verlichting
- Niet iedereen wordt bereikt...
- Risico financiële problemen grootst voor huishoudens met een hoog energieverbruik en een inkomen net boven het sociaal minimum
- Tijdelijk prijsplafond gas en energie
- Beleid is grotendeels tijdelijk. Wat gebeurt er komende jaren?

CPB: 1,2 miljoen huishoudens kunnen in acute financiële nood komen door hoge prijzen

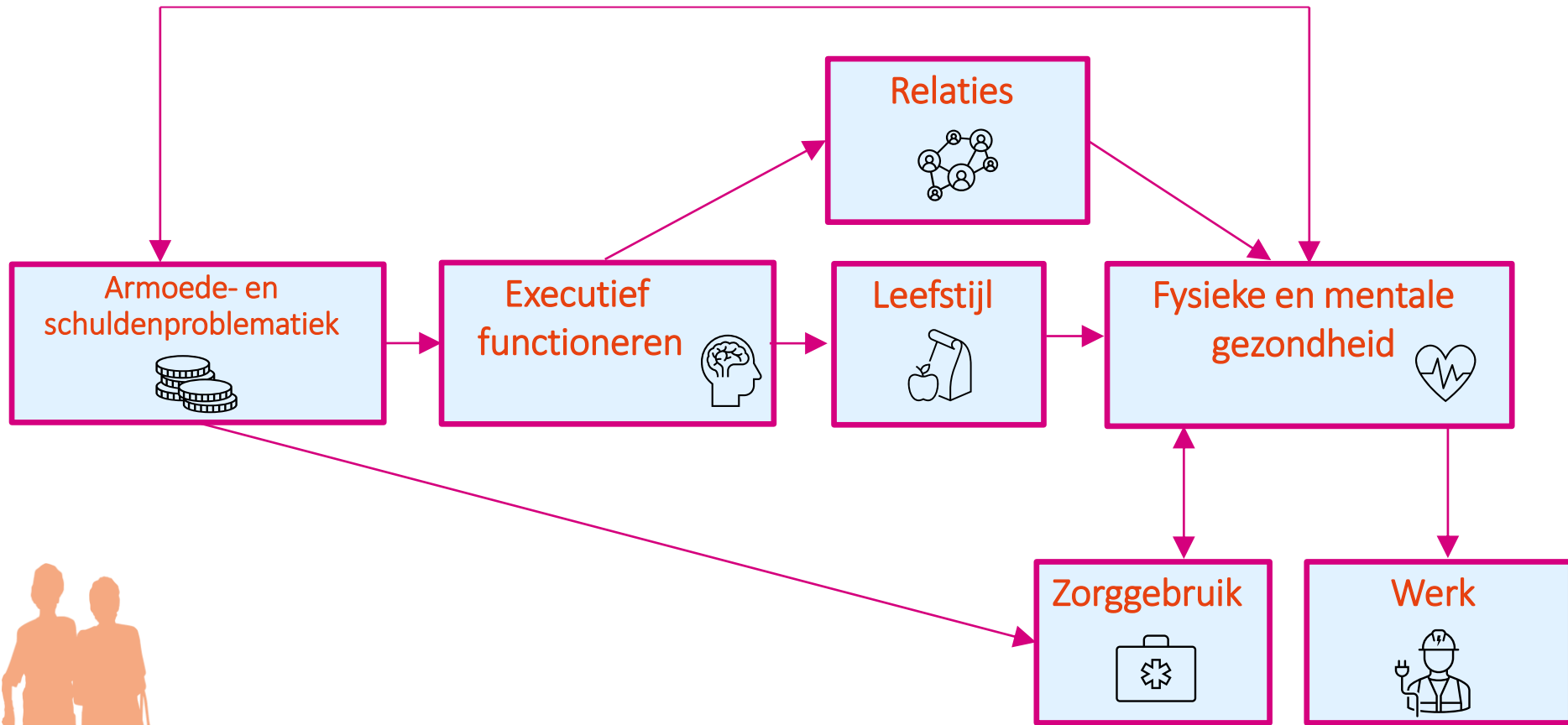

Rijksoverheid

Prijsplafond energie moet huishoudens zekerheid bieden

Nieuwsbericht | 20-09-2022 | 13:46

Wisselwerking schulden, welzijn en gezondheid

Samenwerking in de keten van zorg en welzijn is essentieel!

Maar...

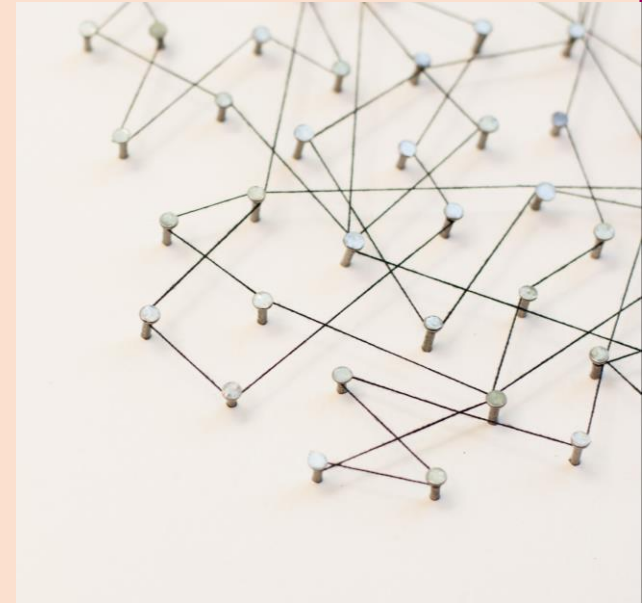
Hoe werken we hierbij interprofessioneel samen?

Interprofessioneel samenwerken in keten van zorg en welzijn. Tips!

- Koppel waar mogelijk – en waar nodig – aan ketenpartners terug wat je doet en hebt gedaan.
- Ga in gesprek over kennis en kwaliteiten van collega's in de keten en deel op constructieve wijze je ervaring en feedback. Benoem ook wat goed gaat!
- Bevraag jouw contacten bij ketenpartners hoe zij hun rol zien
- Overweeg of een drie-gesprek met de cliënt, een andere professional en jijzelf passend is
- Organiseer (begeleide) casuïstiekbesprekingen met ketenpartners over knellende casussen. Zorg voor een coördinator!
- Werk in je organisatie met zogenoemde *linking pin*: een verbindende schakel tussen jouw organisatie en andere organisaties in de keten

Het bereiken van kwetsbare mensen met armoede- en schuldenproblematiek is cruciaal!

Maar...

Hoe bereiken we kwetsbare burgers in de wijk?

Onzichtbare mechanismen

- **Schaamte & laag zelfbeeld** speelt bij veel mensen met schulden.
 - 1 op de 7 Nederlanders zich voor zijn of haar financiële situatie.
 - Schaamte gaat vaak samen met stress, veel piekeren en gevolg is verlies van controle. Wie zich schaamt, trekt zich terug.
 - Statusproducten kopen ter compensatie van laag zelfbeeld.
- **Wantrouwen** vormt een innerlijke belemmering die bijdraagt aan niet-gebruik van voorzieningen.

Mensen met schulden bereiken? Tips!

- Wees je bewust van onzichtbare mechanismen!
- Gebruik positieve rolmodellen
- Ervaringsdeskundigheid kan van grote waarde zijn
- Gebruik motiverende gespreksvoering
- Stress-sensitief werken:
 - Hoe ziet het proces eruit dat mensen moeten doorlopen?
 - Geen stress toevoegen in de dienstverlening
 - Toelichten hoe stress doorwerkt
 - Houd rekening met de impact van stress in communicatie

Meer weten? Neem gerust contact op!

Rosanne Oomkens
rosanne.oomkens@hu.nl
06-5264 2820

